

NOTA.

Tots els que vulgan rebreus Setmanari de L' IGNORANCIA p' es correu poden escriure directament à sa Direcció, enviant per adelantat un trimesstre.

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGÀ Y XEREMÍES DE TOTS ELS MALLORQUINS IGNORANTS

A Palma, cada número..... 0'95 cén. pta.
A domicili. Es trimestre..... 0'55
Un any..... 2'60
Números atrassats..... 0'10

SONARÁ CADA DISSAPTE TANT SI TÉ VENT COM NO

DIRECCIÓN Y REDACCIÓN: MOLINERS, 12.

Fòra Palma. Dins Mallorca (3 mesos.... 0'85
1 any..... 3'25
Dins España (3 mesos.... 1'00
1 any..... 3'50

NOTA INTERESSANT.—Tots els pagos son per adelantat, per evitá pleitos y questions.

ELS TERREMOTOS.

Molt contents estàm de veure s'anació qu'hey ha dins Ciutat y dins Mallorca per recorri cantidats y objectes per socorre els nostros germans de Granada y Málaga, que per causa d'els terremotos, y no tení casa, ni ròba, ni que menjá, se veuen obligats à viure à l'ayre libre y à agentá es fret y s'aygo, y es vent, y sa neu, y sa serena, y sa gelada de ses nits riguroses de sa present estació. Nostr'Amo y tot; ó sia el Santíssim Sagrament no té més tabernacle ni més iglesia qu' un cotxo posat al mitx des camp; y allá batían els que neixen, y allá diuen missa, y al mitx del camp se fa tot.

Molt contents estàm de qu'els mallorquins siam d'els primés qu'hajam procurat assistirlós amb doblés y flassades de tolduna, y que continuem replegant cantidats y ròbes per remediá tantes necessitats. Tots hey tenim sa pell; tots tenim sa ròba à s'estenedó y voldriam qu'els altres féssen tant per nòltros, si vengués el cas. ¡Deu mos n'alliber!

El Rey en persona, sense pò y amb cent mil duros à sa butxaca, s'en hi es anat tolduna. Axí heu fan els homos. ¡Sabeu es festé qu'es de blau! Ell n'han quedats més de catorze mil sense casa ni fogá; més de coranta mil sense feyna, més de quinze mil que podian assistí à n'els altres y son fuyts. Y no parlém d'els morts perqu'hey ha poble que la iglesia s'en es entrada per endins y no ha quedat defora de sa terra més que sa creu de lo més amunt des campaná.

N'hi ha un altre que se son esbucats trenta y tants de carrés amb ses cases y tot; un altre que no més hey son romasses trenta dues personnes y es Batle que com homo no ha volgut desamparà es poble. Hey ha casa que corre per avall y ja está à més de cent pams d'allá ahont estava.

Vamos; no hey ha que ponderarhó. Es farest del tot; y per molt qu'arrepleguem y per molt qu'hey envièm encara

no bastarà per tothom, perque no es tracta d'un poble totsòl ni d'una província tota sola sinó de provincies senyeres. Molt contents estàm de qu'els mallorquins quedèm en bon lloch en aquesta ocasió y es cosa de que tots fassem un esfors y donem d'almoyna à n'aquests germans nostros tot lo que poguem. Son dignes de llàstima perque després de tení ses viñes plenes de filoxera y d'havè sofrit s'amenassa des collera y temporals de vent y d'aygos y de trons y llamps, s'en es vengut per ells la fi del mon, perque no deu pareixer altre cosa per allà es venire tants de desastres plegats.

Que sa caritat nostra aplegada amb sa de ses altres provincies, que no dòrmen, puga alivià una mica ses séues penes y horrorosos trabayos. Enviemlos tot quant poguem, que son germans nostros del tot.

PEP D'AUBENA.

LO QUE POT SA REFLECIÓ.

Era un decapvespre à s'horabaixa; es vent siulava per dins els pinars y clivells de ses pòrtiles; sa neu tapava ses encletxes de ses muntanyes y es fret tenia amagats dins ses coves y enfonays els animals ferosos. Se vèya lluñy un antich castell, y de sa canonada de sa séua xemenèya, sortia una columna de fum; mentres un seny de mitjana edat se mirava aquella temperatura tan rigurosa, de derrera els vidres d'un *hivernero*.

Un pòbre pelegrí enredat de fret; esbaltit de cansament y debilitat per sa fam, caminava à aquell palau ahont pensava passarbi sa nit y cobrá un poch de fòrsa per seguir el seu camí.

Arribà quant es Sol ja havia una bona estona que s'havia pòst; demanà es seny, y aquest plè d'orgull devallà; y quant es pelegrí el vé, el saludà amb tot respecte y cortesia y al mateix temps li demanà la gracia de que li deixás passá sa nit à

dins aquelles cases, encara que fos dins es recó més despreciable d'elles.

Aquell seny plè d'arrogància y orgull, acarantsé amb aquell pòbre amb veu desdenosa, li digué:

—Diguesme: ¿de quant saps tú, que aquesta casa méua sia hostal? ¿Tal vegada has vist cap anuici demunt els periòdichs ó has vist cap cartell p'els caps de cantons de ses plasses qu'anuncias semblant cosa?

El pelegrí s'escoltà aquell seny amb una postura modesta y resignada y amb tò sumis, però molt libre é independent, li digué:

—Seny: si no vòl que jo romanga aquesta nit dins son palau, al mènos fassi el favò de respondre à unes quantes preguntes que li vaitx à fé.

Aquell seny més per passá un rato contemplant aquell *contraste* de sa misèria d'aqueu homo amb sa séua gran opulència (qu'axò sòl essè una vianda qu'agrada molt à n'els cors desnaturals y envilits per s'orgull) li digué:

—Axò si que pòts dí tot lo que vòdràs, y crech que no estarás per respostes.

—Aquestes cases que vostè poseheix, (digué es pòbre) ¿que les ha comprades, ó les ha heredades des seu pare?

—Les he heredades des meu pare.

—¿Y aquell, de qui les va haver?

—De mon avi.

—¿Y ara que ja no les habitan?

—¿Que no veus que son mòrts y están dins es *panteon* de sa familia?

—¡Ah! (digué es pòbre) vòl dí qu'els antepassats, pares y avis per temps habitavan aquesta casa, y, ¡avuy ja no la habitan!

—Y está clá.

—Ydò, bé; ¿que no veu vostè, que dins poch temps los seguirà y no les habitarà tampoch? ¿y vòl qu'axò no sia un hostal? un hostal es, y no's res pús.

Dit axò, aquell pòbre girava per tornarsen quant aquell seny mudant els colors de sa cara à causa de s'impressió que li havia fet a sa convèrsa des pelegrí, donà ordre als seus criats perque li donassen menjá, y lloch aproposit per

PUNTS DE VENDA

Y SUSCRIPCIÓ.

Can Gelabert,
Pas d'en Quint,
núm. 19.
Can Rotger,
Cadena de Cort
núm. 11.
Can Pep Tous
Plaça de Cort,
núm. 14.
Can Pianells,
Sindicat, 59.

descansá aquella nit, mentres ell s'en entrá per endins reflecionant més y més ses paraules d'aquell pòbre. Quant fouch dins son despaix ó sala de visites, se mirá de prim conta els retratos del seu pare y del seu avi; y aquests retratos qu'antes li pareixan uns mapes ó uns passatges d'adorno, mirats amb sos uys de sa reflecció detenguda y sèria, li pareixqué que li deyan amb una veu muda, però molt eloquent:

«Mira qu'axí còm nòltros possehirem aquesta casa y ara ja no la possehim, dins poch temps tú vendràs à fermós companyía y altri possehirà sa casa que tú posseheixes.»

A poch à poch comensá à coneixe qu'aquell pòbre tenia rahó; qu'aquella casa no era més qu'un pur hostal; y que tots els bens d'aquest mon que tant enlluèrnan, no son més que tonteries y juguetes de nins.

Desd'aquell dia aquell seño va essé un altre; torná un homo virtuós y caritatiu, y en lloch de posá tot es seu afècte à los bens del mon, sòls los estimá per lo que valen.

Si nòltros prenguent s'ecsemplo de aquest seño tractassem de reflecció amb detenció y serietat totes ses còses, no se veurian tants de desgavells al mitx del mon; perque per falta de reflecció es que prenim moltes vegades ses còses à s'en revés, prenguent els mèdis per el fi, y donam à moltes altres un valor que no tenen despreciantnè moltes d'un valor inmèns. Altres vegades n'encollám una de dolenta amb una de bona, còm succeheix en aquells qu'es dematí blasfeman del Sant Nòm de Deu, y es decapvespre los veureu à l'Iglesia. Altres los sentireu infamá el Sant Nòm de Maria, nostra Mare, y poch temps després los veys assistí amb romeria à qualcun d'els seus oratòris. Altres passan la vida còm à modorros, sense sobre d'hont vénen, qui son, y ahont van à pará; y seguint tota sa séua vida de devertiment, en devertiment, tenen una mort tan fatal còm inesperada.

Causa de pòca reflecció es sa conducta d'aquells que correrán si hey impòrtia per no deixá una missa en dia de precepte; y després se riuen d'els dijunis ó de ses bules.

Sa falta de reflecció es que tants de desgraciats no reconeguen à la Iglesia Catòlica, Apostòlica, Romana, per sa vertadera que mos pòt doná sa felicitat en aquest mon y en l'Eternitat, amb tantes notes brillants qu'heu asseguran fins à sa evidència, y que per poch que badassen els uys de sa reflecció, la veurian resplandí dins sa claró de sa veritat.

Amb una paraula: podem di que tots els mals, tots els desgavells qu'es veuen en el dia, tenen per causa, el qu'els homes en lloch de reflecció sèriament demunt els seus actes, passan el temps amb devertiments, interessos y gòigs mundanals prenguent per accessòris to-

tes ses còses que los pòden aprofitá per un bon destino à l'Eternitat.

Si nòltros fossem un poch més diligents en meditá profundament sobre sa nostra conducta, mirant es terme ahont van à pará totes ses còses, de segú que les valuaríam sempre per lo que valen; llavöñses si que podriam di en veritat *Lo que pòt sa reflecció.*

MESTRE GRINOS.

LOS SANTS INNOCENTS.

—
¡Oh, póncellettes hermoses,
Glòria de la cristiandat!
¿Qui no román encantat
Quant vos veu tan candoroses?

—
Apenas vareu guaytá
Dins les primeres aubades,
Y foreu totes tronxades
Per un còr molt inhumá.

—
Los vòstros perfums riquíssims
Agradaren tant à Deu,
Que prònte en el Palau seu
Volgué lliris tan puríssims.

—
De dins la més tèndra edat
Amb ales de l'innocència,
Pujareu à la eminència
De la més gran santedat.

—
Vòltros foreu les primicies
Del Cordero immaculat;
Y ara en el seu costat,
Gosau etèrnes delícies.

—
L'iglesia, Raquel hermosa,
Vòstro martiri plorá;
Y aquest la va engalaná
Amb la flòr més preciosa.

—
Jò vos consider qu'estau
Apròp del qui glòria eus dona,
Y qu'amb sa palma y corona
Qual nins innocents jugau.

—
D'els Martirs foreu las flòrs;
De les Vèrges lo planté;
Vòstra sanch neixe va fé
Tals llevors dins molts de còrs.

—
Al Cordero anau seguint,
Cantant aquell himne hermos;Y el lliri pur y olorós
Lo vòstro front va ceñint.

—
Blanquetjan vòstros vestits
Per l'innocència més pura;
Aumentantlós s'hermosura,
La sanch de que van teñits.

—
Si portau la flòr del lliri
Còm à Vèrges innocents,
També dins al mateix temps
La palma del sant martiri.

Alcansáunos del Señor
D'aquell Deu qu'es tot clemència,
Qu'imitèm vòstra innocència
Vòstra pureza y candor.

MESTRE GRINOS.

XEREMIÀDES.

El señor Governadó s'ha dignat en viarmós un Cuestionari perque mos ocupem dins es nostre setmanari d'els problemes socials que comprèn. Li prometem ocuparnosnè axí còm ho permetràn ses curtes columnes des nostre periòdich, comensant desd'es pròxim número.

**

Agrahim à Don Gabriel Oliver sa invitació que mos va fé p' es Ball que va doná *El Centro*, (del qual n'es digne President), el divendres derré; y desitjám qu'haja recullit molts de donatius, p'els nostros germans de Granada y Málaga.

**

El señor President de *La Protectora* mos invitá p' els balls que pensa celebrá aquesta acreditada Societat à sa Llonja. Ley agrahim de tot bon còr.

**

Hem rebut els dos primers números d'un periòdich nou *El Rat Penat* que se publica à València en valencià, redactat per escriptòs valencians, catalans y mallorquins. Es un periòdich que no té res que desitjá; bona forma, bona impressió, bona lletra, barato, y plè de bons articles y bona doctrina. Li desitjám tota casta de prosperidats.

**

Hem rebut també un tomel qu'ha publicat Don Ubaldo R. Quiñones titulat *¿Qué hay?* Agrahim s'atenció, y oferim à son autor que'l lleigirèm per fermosnè càrrec abans d'emetre opinió sobre el seu contingut.

**

També hem rebut y correspost totduna, ademés d'els ja anunciats, els següents periòdichs:

El Tambor, El Magisterio Burgales, Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana y Lo Rat-penat.

**

Un nou periòdich es nat dins Palma: es el *Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana*. Li desitjám molts d'aus de vida.

**

Don Salvador Coll es un gran homo. En parlá d'havé de remediá una verta-

era necessitat, ell va devant de tots. Destira d' els cordons de sa bossa y amolla roys de doblés. Ja ha enviat à n'els punts d' els terremòtis cinquanta mil pessetes. ¡Que paupes! Y lo milló de tot qu' axò heu va fé de totduna y directament, sense esperá que los hi demanassen; de manera qu' aquells qu' han tengut necessitat de menjá y de vestí no han estat esposats à morirsé abans de tení els ausilis. Axò succeheix moltes vegades. Se sap una necessitat; tothom la vol remedià; però entre es dirò y es ferò passa temps suficient perque l' pobre qu' ha mesté socorre tenga temps de tot y s' en vaja à l' altre mon.

També dit seño doná doblés perque s' Acadèmia fassa obres à s' Escòla de dibuix de Palma, però ara heu veurém quant estarán llestes.

**

A Ciutat aquests derrés dies tendrém més de dues dotzenes de balls d' aquells de piñol dols, sense contá els de ses viles y llogarets.

També per Málaga y Granada y per ses viles y llogarets veynats en tenen casi cada vespre, però son de piñol agre, y ben agre.

**

Ja hey estam atrassats els mallorquins. De cada mil personnes de segú que n' hi deu havé noucentes noranta nou que no han vist mai cap llum elèctrica que donás claró à terres mallorquines; quant à n' els Estats-Units son molts es qui l' empran à ca-séua perque està tan barato com es gas. Cada vespre s' encenen allá més de noranta mil llums elèctrichs y una companyia tota sola proporciona electricitat à més de dotze mil llumaneres. Aquesta casta de llum tan clà com es Sol, que no pega foch, ni soya, ni esclata, ja comènsa à escamparsé per Barcelona y altres punts. Ara no sabem si per passá es canal y arribá à Mallorca haura mesté coranta ó cinquanta anys. Es temps mos ho dirá. Per altre part no mos podém queixá perque encara dins els Tancats hey ha bregues de cans que donan molt de gust à n' es públic. Y dins es Presidi encara hey ha atlòts que se matan à cotxillades y sotilades que s' esfondran; y p' els carrés tenim fanch abastament.

**

S' altre dia cinc personnes, y no qualsevols, entravan dins un carruatge tres arròves de sobrassades, y els dependents de sa Porta de sa Calatrava les afinaren. Llavò beu pagan els justs p' els pecadós, perque per 'mor d' els atrevits, ha de sufri regoneixement aquell qu' es incapaç de faltá à sa lley, y tothom ha de tení s' incomoditat des registro per causa d' un totsòl que comêt engany.

**

Hem sentit à dí qu' alguns pou de Ciutat han tengut una pujada d' aygos bastant sensible. No sabem si atribuirílè à sa fòrsa interió de sa terra com à València ó si à sa molta d' aygo ploguda dins aquest hivern. Axò derré es més natural que lo altre.

**

¡Ja n' hi ha de fanch, germanets! Però si n' voleu veure molt ferm passau p' els carrés de ses figueres baixes. Tant n' hi ha de bròu, qu' hem vist una llanxa apareyada à una plasseta per podé navegarhi p' el mitx. Y axò es la pura veritat.

**

¡Hala, carrilés; xeripa!! Dissapte qui vé, à mitx dia, dins es corté d' els Civils en la Mercè han de vendre un cavall.

**

S' altre dia, dins La Sala.

Es un manestral argenté qui parla:

—¡Seño! M' han dit que tornavan els doblés del cólera. ¿Qu' es veritat?

—Sí, hombre, sí. ¿Que n' hi teniu vos, aquí?

—Sí, seño.

—Ydò treys sa papeleta que vos féren.

—No m' en donáren; però que mir sa llista y m' hi trobará escrit.

—¿Com vos deys?

—Jo; Fulano de tal.

Comensá el seño à mirá llistes y à la fi el trobá y va veure qu' havia donat dos cèntims. Li torná es dos cèntims; y un seño qu' heu vé y qu' esperava torn per cobrá cent duros, digué:

—¡Hala, estau content? Ydò, sapigau que val més de dos cèntims sa feyna que heu perduda y feta pèdre.

**

Una sola vila d' Espanya qu' es Madrid ha despatxat en sis dies que son desde Nadal a Cap d' any en els seus estanachs vint y sis mil duros de xigarrillos de papé. ¡Axò si qu' es fumá! Y ben reflexional no es molt porque surt à uns quatre cèntims d' escut per dia y per homo.

**

Si no heu vist sa magnífica font monumental que fan al cap d' avall d' es carré de Palacio, anaula à veure que vos agradarà.

**

Es carré d' es Forn de sa Pescatería, que fa temps qu' está condemnat à mort, està plè de murtra. No sabem perqu' es sa festa. En no essé que li haja vengut s' indulto.

**

Sa nevada anunciada per L' IGNORANCIA, ja es venguda.

**

Remey per curá sedes:

Amoniac líquid..... 60 grams.

Aygo bullenta ..... 1 litro.

Alum en pedra ..... 60 grams.

Axò mesclat s' en rentan ses mans ó els pèus y després s' untan ses sedes en Pomada ximple..... 30 grams.

Alum en pols ..... 4 grams.

Axò ben mesclat, y ja m' en tornareu sa respòsta.

**

Remeys p' es garrotillo que pareix han donat bon resultat:

Muyá un pinsellet dins pols d' alcàfora y posarlos demunt es tèl de sa gargamella des malalt cada quart d' hora es primé dia, cada hora es segon y després no tant sovint.

Fé neta sa gargamella amb un pincelet ó plometà nusat de petróleo.

Cremá devora es malalt esència de trementina qu' els adrogues anomenan aygo rás.

**

A Madrid reberen es telegrama siguiente en francés *Au Roy Alphonse XII*, que vol di *Al Rey Alfonso dotze*. Còm hey ha un carré que se diu d' *Alfonso dotze*, cercaren per dins aquest carré un francés qu' hagués nòm *Le Roy* y no'l trobaren y posaren es telegrama en llista.

**

NOTICIA SOBRE SES ORDRES MILITARS D' ESPAÑA

1 Sa de Calatrava.

2 Sa d' Hospitalaris de Burgos.

3 Sa de Santiago.

4 Sa d' Alcàntara.

5 Sa de Montesa.

6 Sa del Toisson.

7 Sa del Avis.

8 Sa de Cristo.

ESTINGIDES.

9 Sa de la Encina.

10 Sa d' els Lliris, fundada en 1023.

11 Sa del Salvador, en 1117.

12 Sa del Hacha, en 1150.

13 Sa de Monteagudo, en 1180.

14 Sa de Trujillo, en 1190.

15 Sa de Sant Jordi de Alfama, en 1201.

16 Sa de Santa Maria d' Espanya, en 1270.

17 Sa de la Vanda, en 1332.

18 Sa de la Paloma, en 1383.

19 Sa de la Rahó, en 1383.

20 Sa de les Azucenes, en 1413.

21 Sa de la Escama, en 1420.

22 Sa de Borgoña, en 1535.

A Espanya li podrán dí sa Nació de ses ordres, però està molt lluñ d' essé sa Nació de s' ordre.

NOTA INTERESSANT.

L' IGNORANCIA ha mesté corresponals à ses viles per sa venta y suscripció des setmanari. Tots els que vulgan tení aquest càrrec, que no es de gratis, que se dirigeixcan à son Directò, Moliners 12, Palma.

